

"אורות הפרשה" עלון פרשת השבוע כיתה קטנה אבל גדולה!

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת מקץ ♦ כז' כסלו תשע"ד ♦ עלון 56

"החנוך הפשוט מתחיל משבא הילד לכלל איזו הכרה, והחנוך המדעי מתחיל משיצא לאויר העולם, והאמוני מהתחלה היצרית, והתקדשתם והייתם קדושים"

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קדוש השם הי"ד

חנוכה מאיר ושמח

"ויהי מקץ שנתיים ימים" - הרב צחור נועם

אומר המדרש (בר"ר פרשה פ"ט) על הפסוק באיוב "קץ שם לחשך", זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפילה. ומאי טעם קץ שם לחושך? שכל זמן שיצר הרע בעולם אופל וצלמות בעולם דכתיב: "אבן אופל וצלמות" נעקר יצר הרע מן העולם אין אופל וצלמות בעולם. דבר אחר "קץ שם לחשך" זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום". אפילה זאת, אינה לא האפילה שלפני הופעת האור, אלא אפילה שלאחר יצירת האור. והלא האור לא הופיע בשלמותו בראשית הבריאה, ראה הקב"ה שאין העולם ראוי לו, גנז אותו לצדיקים לעתיד לבוא, ולכן המחשכים נמשכו, מחשכים של יצרים אפלים, שרויים בחושך, לא יודעים לחיות, לא נוגעים באור החיים, לא יודעים לשמוח, לא יודעים להתענג על ה' וליהנות מזיו השכינה, לא יודעים לעבוד את ה' בשמחה שבאה עם יראה פשוט לא יודעים. אומר המדרש, מדוע צריך קץ והגבלה לחושך? "שכל זמן שיצר הרע בעולם, אופל וצלמות בעולם", דכתיב: "אבן אופל וצלמות, נעקר ייצר הרע מהעולם, אין אופל וצלמות בעולם". ומסקנה זו אומר המדרש: "זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים. כיוון שהגיע הקץ חלם יוסף חלום, שנאמר: "ויהי מקץ שנתיים ימים". החושך מביא יסורים, החושך זה יצר הרע, ואי אפשר שיצר הרע ישלוט לעולם, הלא יש מטרה לבריאה "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", והיה לעת ערב יהיה אור, ולכן: "קץ שם לחושך". העולם הזה נוצר עם יצרים ובחירה החופשית כלומר עם החושך, והסיבה לכך היא: על מנת לגלות את עוצמת האור, אין חושך שמסוגל להסתיר את האור האלוהי. קיים חושך המכה, המחליש, אך לא מסתיר. מרן הרב זצ"ל מסביר זאת באגרת מיוחדת לרב חרל"פ זצ"ל [אגרות הרא"ה ג, אגרת תשנ"ג, עמ' כ] בה מדבר הרב על חכמים צופי ישועה, על מאמינים גדולים שיודעים לראות ישועה, שיודעים לצפות ישועה. לא כל כך פשוט לראות ישועה, כשהכל הולך בסדר זה קל, אך כשנכנסים מחשכים לתוכנו, מחשכים מכאיבים מאוד, וצריך להיאבק בהם, רק חכמים צופי ישועה, מאמינים אמיתיים, לא מתבלבלים ולא מפסיקים לראות האור שממשיך להאיר, שממשיך אל עבר הישועה. וזה לשון הרא"ה באגרתו לרב חרל"פ: "במושג צפייה הישועה שהעיר חביבי במכתב קודשו אין ספק שהרוממות וההשפלה של תכונת הישועה תלויה היא בעומק מחשבת קודש אשר לאומה, המתגלה ע"י שרידיה נושא המחשבה הכללית של נשמת ישראל... אך צופי הישועה "המשכילים המזהירים כזוהר הרקיע" הם הם המביאים את הגאולה והם הם היודעים "לאמר דבר בשם אומר" ודבר ה' בפיהם אמת, והם הינם אדירי הכוח החפצים דווקא בגאולה שלמה... יודעים הם שכל העולם ומלאו כל סבכי התולדה וכל יצאי מעלליה, אינן כי אם צעדים שאורו של משיח הולך וצועד בקרבם". ונסיים בדברי הרא"ה בענייני חנוכה: חובת מצות נר חנוכה נר איש וביתו. אנשי המעלה שבישראל, שחייהם עצמם עומדים ראויים להרגיש בהם הקדושה האלהית שחתמה עליהם התורה השלמה, אותם ראויים להיות מהמהדרים שנו לכל אחד ואחד, גם בחיי היחיד יוכר ההוד והתפארת ואורה של תורה המתלווה עמו בכל דרכיו, אם אך מצוין הוא לשמור יפה דרכיו ע"פ דת ותורה, אז יקויים בו "וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך ויראו ממך".

למשפחת כיתה י/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה י/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט תשע"ג כל הזכויות שמורות

בנו של ר' אריה לוי זצ"ל, ר' רפאל היה משתדל ללוות כל אחד לפתחו של הראי"ה ממש עד לדלת. פעם אמר לו אחד ממקורביו שהוא מרגיש אי נעימות מזה שיהודי כמוהו (ר' רפאל) מטריח עצמו ונותן לו כבוד כזה ומלווה אותו עד פתח ביתו של הראי"ה. פרץ ר' רפאל בבכי והתבטא: "אם איש קדוש ונורא גדול שבגדולים מרן הרב זצ"ל לא נתן לנפשו מנוחה והיה מטריח עצמו לכבד כל יהודי ששיחר על דלת ביתו, אשר צבאו על פתחו אלפי רבבות ישראל, ובכל זאת היה מטריח עצמו ללוות עד דלת ביתו כל יהודי שבא אליו, כראוי לבן מלך, איך אני הפעוט שבפעוטים ארשה לעצמי שלא ללוות!". "הוא היה כולו כללי, בלי חוש פרטי".

באחד מכתביו, כותב הגרי"מ חרל"פ דברים נפלאים ומיוחדים במינם בייחס למרן הראי"ה, הקשורים הרבה לעניינינו. וזה לשונו:

"אמנם כל הטובות הפרטיות שנעשו על ידו לאלפי יחידים – לבד פעולותיו הכבירות והרבות שפעל ועשה הכלליות – הם בבואה דבבואה מהאוצר הטוב והנורא שהיה גנוז בקרבו. כי באמת יסוד קומת הקדושה שלו הוא, שהיה כולו כללי, ולא היה בו שום חוש פרטי. ובשעה שהזדקק ליחיד ולפרט, לא היה עולה כלל על דעתו כי עושה חסד עם פרט. כי בהשקפתו, בפרט היה רואה בעיני הבדולח שלו את כל הכלל כולו, שהפרט הוא חוליה ממנו. ולא היה צריך לכפות עצמו לזה על ידי חשבונות, אלא כך היה מסיח לפי תומו שלו, שכל פרט הוא כלל. ולא זו בלבד שהפרט היה גדול אצלו כמו הכלל, אלא ראה את הפרט יחד עם הכלל ממש, כמו הבטה על איבר של אדם, שרואים יחד את האיבר עם האדם כולו, וכשמרחמים על האיבר, אינה אלא רחמים על כל האדם.

משנת - הראי"ה זצ"ל

ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עוֹדְנוּ חֵי [מג כח].

ואמרו חז"ל: "מפני מה נקרא יוסף עצמות בחייו (שנאמר: "והעליתם את עצמותי מזה" [בראשית נ כה]),

מפני שלא מיחה בכבוד אביו, דקאמרי ליה 'עבדך אבינו' ולא אמר להו ולא מידי" [סוטה דף יג:].

מרן הראי"ה עמד על הקשר בין כיבוד ההורים לבין אריכות החיים, וכך הוא כותב: "כשם שהשפעת החיים

בהתחלתם באה מאב ואם, כך כבוד אב ואם, המרבה את קישורם הנפשי במקורו אל יוצאי חלציהם מצד

ערכם הנשמתי, מרבה את החיים. "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך", ופשיטא שאורך ימים זה

משמש לעולם שכולו טוב וכולו ארוך"

וכתב המהר"ל: "ואין לומר שלכך נתקצרו ימיו, כי אדרבא היה מקיים כבוד אב ואם, רק שלא היה מוחה

בכבוד אביו, ומפני זה נקרא עצמות בחייו" [חידושי אגדות' סוטה יג:].

[שמונה קבצים' קובץ ד פסקה קח].

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד